

Ymateb Cyngor y Gweithlu Addysg i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru, Budd y cyhoedd a Chymru ffyniannus – y camau nesaf

Cyflwyniad

1. Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA) yw'r rheoleiddiwr mwyaf yng Nghymru, gyda dros 80,000 o weithwyr addysg proffesiynol ar ein Cofrestr. Rydym ni'n rheoleiddio'n annibynnol athrawon a staff cymorth mewn ysgolion a gynhelir a sefydliadau addysg bellach, ymarferwyr dysgu yn y gwaith a gweithwyr ieuenctid / gweithwyr cymorth ieuenctid. Mae ein cylch gorchwyl deddfwriaethol yn ymddiried ynom i godi statws y gweithlu addysg trwy gynnal a hybu'r safonau ymarfer ac ymddygiad proffesiynol uchaf er budd ymarferwyr addysg, dysgwyr, a'r cyhoedd.
2. Mae ein cylch gorchwyl presennol yn cynnwys y sectorau addysg bellach a dysgu yn y gwaith, ond mae gennym rôl hefyd wrth achredu rhaglenni addysg a hyfforddiant cychwynnol i athrawon a allai gael eu darparu gan sefydliadau addysg uwch. Bydd ein hymateb yn canolbwyntio'n bennaf ar feysydd o fewn ein cylch gorchwyl neu sy'n ymwneud â'n cylch gorchwyl.

Rheoleiddio

3. Mae'n achos pryder i ni weld bod yr ail ymgynghoriad hwn yn ailadrodd camgymeriadau a amlygwyd gennym yn ein hymateb i'r ymgynghoriad cyntaf, sef methiant i ddirnad darlun llawn rheoleiddio yn y sector addysg a hyfforddiant ôl-orfodol. Ailadroddwn ein sylwadau yma:

'Mae CGA yn siomedig nodi nad yw'n cael ei grybwyll fel rheoleiddiwr mewn perthynas â'r sectorau addysg bellach a dysgu yn y gwaith gyda chylch gorchwyl deddfwriaethol ar gyfer safonau. Credwn y gallai ein cylch gorchwyl a'n cyrhaeddiad ar draws sectorau fod yn ddylanwad cydgordiol a chydlynol ar sector cymhleth, a buasem yn croesawu gweithio (o fewn ein cylch gorchwyl) gyda Llywodraeth Cymru ar eu hagenda ar gyfer diwygio hyfforddiant ôl-orfodol.'

4. Hoffem hefyd ailadrodd y sylw hwn o'n hymateb i'r ymgynghoriad cyntaf, sef:

'Mae'n berthnasol nodi nad oes rhaid i ymarferwyr addysg uwch gofrestru gyda CGA ar hyn o bryd, yn wahanol i'r rhai hynny mewn ysgolion a lleoliadau addysg bellach, dysgu yn y gwaith a gwaith ieuenctid yng Nghymru. Efallai y byddai Llywodraeth Cymru'n dymuno ystyried hyn'.

Y chweched dosbarth

5. Mae'r ymgynghoriad yn nodi mai ychydig o ymatebion a gafwyd o'r sector ysgolion i'r ymgynghoriad cyntaf. O ystyried hynny, byddem yn argymhell ymagwedd fwy rhagweithiol tuag at ymgysylltu â'r sector wrth ddatblygu

cynigion eraill ar gyfer chweched dosbarth ysgolion, er mwyn sefydlu mandad ar gyfer unrhyw newid yn y dyfodol.

6. Drwy gydol y ddogfen ymgynghori, mae'n ymddangos bod y chweched dosbarth wedi'i eithrio o lawer o'r cynigion. Rydym yn awyddus i sicrhau hefyd na fydd y newidiadau a gynigir yn cynyddu biwrocratiaeth neu'n dyblygu gwaith. Croesewir y gydnabyddiaeth y byddai angen ymagweddau a dulliau gwahanol ar gyfer y chweched dosbarth, ond codir amheuan hefyd ynglŷn â ph'un a yw chweched dosbarth ysgolion yn 'cyd-fynd' yn dda â'r sector ehangach. Ni hoffem weld y rhan unigryw hon o'n darpariaeth ôl-16 yn cael ei 'cholli'.
7. Mae'r Cyngor hefyd yn pryderu y byddai symud chweched dosbarth ysgolion oddi wrth reolaeth yr awdurdodau lleol, er mwyn creu corff mawr, yn dileu atebolrwydd lleol am yr elfen unigryw hon o'n darpariaeth addysg.

Sicrhau a gwella ansawdd

Cwestiwn 47 – A ydych chi'n cytuno â chwmpas arfaethedig rôl y Comisiwn mewn perthynas â gwella ansawdd? Os na, beth byddech chi'n ei newid?

8. Hoffem atgoffa Llywodraeth Cymru bod gan CGA rôl bellach wrth achredu a monitro cydymffurfiaeth hyfforddiant cychwynnol i athrawon yng Nghymru. Hyderwn y bydd y swyddogaethau hyn yn cael eu cynnwys mewn unrhyw fframwaith sicrhau ansawdd terfynol. Mae'n achos pryder i ni nad yw'r ddogfen ymgynghori'n crybwyll y gwaith hwn, er enghraifft ym mharagraffau 160, 164.

Datblygu'r gweithlu

Cwestiwn 48 – Sut gallai rôl y Comisiwn o ran datblygu'r gweithlu gael ei theilwra i adlewyrchu anghenion sectorau a darparwyr gwahanol?

9. Nid yw'r sail resymegol ar gyfer rôl y Comisiwn o ran datblygu'r gweithlu fel y'i hamlinellir ym mharagraff 189 yn cyflwyno darlun cyfan o'r sefyllfa bresennol, yn yr ystyr bod gan CGA gylch gorchwyl eisoes sydd wedi'i nodi mewn deddfwriaeth ar gyfer safonau addysgu yn y sectorau addysg bellach a dysgu yn y gwaith, a recriwtio i'r proffesiwn a'r sectorau yr ydym yn eu rheoleiddio. Rydym yn pryderu y gallai'r cynnig hwn ddyblygu swyddogaeth sydd eisoes yn cael ei chyflawni, neu gyfrannu at gynyddu cymhlethdod a dryswch yn y sectorau.
10. At hynny, credwn, fel sy'n wir mewn nifer o awdurdodaethau a phroffesiynau eraill, y dylai safonau proffesiynol gael eu datblygu gan y corff proffesiynol a'u 'perchen' ganddo, sef CGA yn achos y sectorau addysg bellach a dysgu yn y gwaith. Mae'n ymddangos yn rhyfedd i'r cyfrifoldeb am safonau gael ei ddatganoli i gorff cyllido / sicrhau ansawdd. Byddai angen sail resymegol gryfach ar unrhyw newid o'r fath er mwyn iddo gael ei ddeall a'i dderbyn.

11. Gwahoddwyd swyddogion Llywodraeth Cymru i gyflwyno manylion y cynlluniau diwygio i Gyngor CGA yn ei gyfarfod ym mis Mawrth. Mae swyddogion wedi bod yn aelodau o grŵp ymgysylltu â rhanddeiliaid Llywodraeth Cymru hefyd. Felly, rydym yn siomedig â'r diffyg dealltwriaeth ymddangosiadol o gylch gorchwyl statudol craidd y Cyngor.
12. Yn ogystal, hoffem gael eglurhad ynglŷn â pham nad yw'r ymgynghoriad yn crybwyll unrhyw safonau proffesiynol tebyg ar gyfer y gweithlu addysg uwch.

Sylwadau eraill

Llywodraethu

13. Mae'r Cyngor yn pryderu bod y model llywodraethu a gynigir ar gyfer y Comisiwn (tudalennau 17 a 18) yn afrealistig. Er y cydnabyddwn fod arfer modern yn ffafrio byrddau neu gynghorau llai, mae awgrymu y bydd corff â 15 aelod yn gallu gwasanaethu nifer y pwyllgorau a amlinellir yn y ddogfen ymgynghori yn ymddangos yn uchelgeisiol. At hynny, rydym ni yn amau bod arbenigedd digon eang yn y sector i alluogi penodiadau i'r Comisiwn.

Swyddogaethau arfaethedig

14. Mae'r Cyngor yn annog swyddogion i ailystyried y sail resymegol ar gyfer corff newydd. I ddechrau, roedd diwygio addysg bellach/addysg uwch yn canolbwyntio ar wella'r trefniadau cyllido yn y sector. Fodd bynnag, nid oes sail resymegol eglur ar gyfer swyddogaethau arfaethedig ychwanegol y Comisiwn fel y'u hamlinellir yn y ddogfen ymgynghori, ac nid yw'n ymddangos bod llawer o gefnogaeth iddynt gan y sector ei hun.
15. Anogwn swyddogion i ystyried ffyrdd eraill o gyflawni'r newidiadau sy'n ofynnol yn y sector – ffyrdd eraill a allai fod yn rhatach ac yn gyflymach eu gwireddu na sefydlu Comisiwn a chanddo amrywiaeth eang iawn o swyddogaethau a chyfrifoldebau. Gallai penderfyniad diweddar Llywodraeth yr Alban i gefnu ar ran o Fil Addysg (yr Alban) ddangos y ffordd yn hyn o beth.
16. Os oes achos cryf dros Gomisiwn, buasem yn annog newid graddol. Argymhellwn fod y Comisiwn yn dechrau trwy gyflawni swyddogaethau sy'n ymwneud â chyllido, a dim ond pan fydd y sector yn cytuno bod gwelliannau'n bendant, yna efallai y gallai'r Comisiwn feddwl am symud i rai o'r swyddogaethau eraill a gynigir.